

DRIFTIGE: Yvonne og damene som dro igang arrangementet og var vertskap under besøket. Fra venstre: Svanhild Hansen (Kystsamene), Jorun Murberg Spaun (Harstad sameforening), Yvonne Thomassen, Gunn-Tove Minde (Kystsamene) og Ajna Stene (Harstad Sameforening).

Det vanskelige familiebildet

Kystsamene var med på fremvisning i Harstad kino av «Familiebildet» onsdag 5/6-2013.

Alle familier har sine hemmeligheter. Da Yvonne Thomassen prøvde å samle tanter og onkler til et siste familiebilde med deres mor, oppdaget hun hvor dypt fortielsen kunne stikke.

Dokumentaren «Familiebildet» er resultatet av mange års arbeid, og en lang og tung prosess for Yvonne og familien. Fra et ønske om å fortelle historien om familiens flukt under krigen, fra Lerresfjord i Finnmark til Gratangen i Troms, vokste det fram en helt annen historie enn den hun først trodde hun ville finne.

– Jeg ville forstå hvorfor familien min ikke snakket sammen, og hvordan en søskenflokk kunne være så distansert. Etterhvert forsto jeg at de ubehandlede traumene fra krigen satt så dypt at det påvirket selv de som var født etterpå.

Fortiet identitet

Men det viste seg at det ikke bare var krigen som traumatiserte familien. Også den

samiske identiteten som ble borte, lå som et bakteppe.

– Det var helt tilfeldig at jeg fant ut at vår familie er av samisk slekt, og det tok enda lengre tid før jeg turte å ta det opp med bestemor. At jeg skulle være over tretti år før jeg fikk vite dette om min egen familie, det var opprørende og vanskelig. Og etterhvert kjente jeg at den samiske identiteten jeg aldri hadde følt, vokste seg sterkere. Det ble viktigere for meg enn jeg hadde forestilt meg.

Regissørbesøk

Yvonne har sin bakgrunn i journalistikk og filmproduksjon. Hun har selv regissert filmen, og var i Harstad på onsdag for en spesiell visning av filmen. Det var Harstad Sameforening og Kystsamene som hadde tatt initiativ til regissørbesøket, og sammen med Várdobáiki og Harstad Kino fikk de til et sjeldent arrangement i Harstad-sammenheng. Det er ikke ofte man får møtt regissører her.

Og det var tydelig populært med regissørbesøk. Salen var nær full, og det på en varm og solrik kveld. Filmene var en sterk personlig dokumentar, men klarte å balansere det private og det personlige på en fin

måte. Man blir kjent med Yvonne tanter, hennes mor og hennes bestemor, og får et innblikk i de enorme ringvirkningene den totale raseringen av Finnmark fikk for hele familier, over generasjoner. Det er rørende og gjenkjennelig å se hvordan Yvonne blir kjent med sin familie og sin historie, og vekker minner og følelser selv for oss som ikke har tilhørighet til verken Finnmark eller det samiske.

Historier

Det var tydelig at filmen vekket et sterkt engasjement hos publikum. Det kom gode spørsmål, både fra salen og fra Olav Andersen (styreleder i Várdobáiki) som ledet spørsmålsrunden. Mange, for ikke å si de fleste, delte personlige erfaringer og historier. Det tok nesten en time fra filmen var ferdig, til salen var på vei ut.

– Ønsket er såklart at filmen kan hjelpe andre til å åpne opp, og inspirere til at folk tar kontakt med sine egne.

Det må være overveldende å få så sterk respons?

– Ja, det er virkelig det. Det blir nesten litt mye noen ganger, men å lage en film som berører så sterkt er jo målet til alle

PUBLIKUM: Under spørsmålsrunden etter filmen kom det mange sterke historier fra salen. «Familiebildet» vekket virkelig engasjement og følelser blant de fremmøtte.

regissører, sier Yvonne.

– Og publikum her i kveld ga veldig mye av seg selv. Overraskende mye.

Når langt

«Familiebildet» har vunnet flere priser, blant annet under TIFF og Eurodok. I tillegg har filmen blitt vist på filmfestival så langt unna som Jakarta i Indonesia.

– Jeg har også fått henvendelser helt fra Kenya, fra en som takket for filmen og sa den var veldig gjenkjennelig. Jeg lurte mye på om dette var en smal film, om den bare ville interes-

sere folk nordpå, med samiske aner. Men det er tydelig at temaet er universelt. I tillegg er det interessant å se forskjellen i responsen. Mens folk sørpå ofte sier «men det handler jo om en familie», eller de sier «det er den filmen om krigen», er det historien om det samiske folk i nord legger merke til, og reagerer på.

«Familiebildet» går på kino fram til torsdag 13. juni. Anbefales for alle som har en familie

HANNE GIDEONSEN

hag@haalogalandavis.no